

Høringskrivelse fra naboer til Als Enge på Hadsundvej

Hadsundvej den 4.oktober 2020

NEJ TAK TIL VINDMØLLER I ALS ENGE!

Som naboer til de evt. kommende vindmøller i Als Enge, hvor vi alle får direkte udsyn til såvel møller som solceller – og evt. Power x2 anlæg - fremsender vi hermed vores store bekymringer og spørgsmål.

Ingen af os har som naboer til Als Enge, købt vores ejendom eller hus for at være tæt på cafeer eller storbyens pulserende larm og trængsel, vi har derimod valgt området på grund af stilheden, udsynet og roen.

I modsætning til mange andre steder, er Als Enge kendetegnet ved de store vidder uden ret meget der stopper øjet, hvorfor kæmpemøller vil syne ekstra store.

Områdets særegne langstrakte vidder og flade terræn vil blive domineret af kæmpe møllerne, der er næsten 5 gange så høje som kirken, der ellers er områdets højeste punkt.

Mariagerfjord Kommune har ved borgermøder i Als Hallen oplyst at Als Enge er udlagt til potentielt vindmølle område, da området tidligere er udlagt som potentielt testområde for vindmøller af den danske stat.

Dengang afviste Mariagerfjord Kommune udpegningen overfor den siddende miljøminister med henvisning til den sårbare natur i Als Enge.

Vi er helt overordnet meget undrende overfor og bekymrede over, at området Als Enge siden skulle være blevet mindre sårbart og beder om dokumentation herfor.

Vi ved som nærmeste naboer, at her er flagermus, røde glenter, havørne, urørte skove, knortegæs, skestørke og mange, mange flere mere eller mindre truede arter af såvel dyr som træer og anden vegetation.

Derfor har vi følgende spørgsmål og bekymringer:

Naturen i Als Enge

Naturen i Als Enge og skovene omkring ikke kan genoprettes, hvis først vindmøller har ødelagt den

Als Enges helt specielle natur og dyreliv vil blive påvirket negativt af møllerne både i forhold til anlæg, i forhold til støj, blink samt drift.

Als Enge og skovene omkring har et helt særligt miljø med mange truede arter flagermus, fugle, træer mv. – de vil ikke kunne blive genskabt, hvis de først ødelægges

Det kommende projekt på Als Enge et areal på 300 ha. Lokalt for området er dette et ret stort areal. Hvordan vil Mariagerfjord Kommune sikre, at forskellige fuglearter ikke fortrænges såfremt projektet realiseres?

Hvordan vil Mariagerfjord sikre, at fuglenes fourageringsarealer ikke reduceres i en sådan grad at bestandene reduceres?

Damflagermus

I området omkring Als Enge findes der en forholdsvis stor population af den truede Damflagermus, der ifølge Miljø- og Fødevarerministeriet er sjælden og truet i hele Vesteuropa, og det er derfor særligt vigtigt at sikre, at både overvintringsstederne og ynglepladserne bevares og holdes uforstyrrede.

Flagermus er sårbare over for menneskelige forstyrrelser i deres vinterkvarterer. Derfor bør man begrænse færdslen i umiddelbar nærhed af et vinterkvarter

Vi naboer oplever i perioder dagligt flyvende Damflagermus særligt hen under aften, ligesom os med brændestabler, kan opleve hvæsende Damflagermus, når vi henter brænde ind.

Damflagermus hvis hovedfødekilde er stankelben, myg og natsværmerne – tiltrækkes naturligt af insekter nær vindmøllerne. Insekterne tiltrækkes af vindmøllers varme og lys og derfor ender mange flagermus hvert år, med at blive slået ihjel af kørende vindmøller i jagten på de insekter flagermusene kan "høre" omkring vindmøllevingerne.

Damflagermusene jager ved hjælp af ekkolokalisering. Det betyder, at flagermusen udsender nogle ultralydsskrig, der, når de rammer for eksempel byttedyr, en gren, en bygning eller en vindmølle, bliver kastet tilbage som et ekko. Når ekkoet opfanges af flagermusens ører, kan den danne sig et lydbillede af omgivelserne og derved bl.a. afgøre, hvor føden befinder sig.

Beskyttelser og fredninger

Damflagermusen er beskyttet af:

- Habitats direktivets bilag IV
- Bonn-konventionens liste II
- Bern-konventionens liste II
- Fredet i henhold til Jagtloven
- Fredet i henhold til Artsfredningsbekendtgørelsen

Med hvilke begrundelser vælger Mariagerfjord Kommune i givet fald at se bort fra disse fredede dyr og give dispensation til at opføre vindmøller og solceller på trods af fredningerne?

Grundlaget for møllerne

Mariagerfjord Kommune skriver på deres hjemmeside om vindmøller:

”For at opnå 2020 planen om, at halvdelen af elforbruget skal dækkes af vindenergi, skal der opstilles 15 vindmøller i kommunen. Antallet dækker både ny vindenergi og erstatter vindenergi, der forsvinder, når gamle vindmøller bliver fjernet.

Denne målsætning lægger sig op ad en lignende national handlingsplan for elproduktion i DK.

Frem mod 2050 vil antallet af vindmøller gradvist blive reduceret fra ca. 70 vindmøller i 2014 til ca. 45 vindmøller i 2050, der til gengæld er større og har højere kapacitet, som kan dække en tilstrækkelig stor andel af energiforbruget, så Mariagerfjord Kommune kan blive ’selvforsynende’ med vedvarende energi. Det vil sige, at der bliver produceret lige så meget energi, som der bliver brugt i kommunen”.

Mariagerfjord Kommunens ovenstående mål er begrundelsen for at oprette projektet ”Als Enge” - altså at kommunen skal have dækket halvdelen af deres samlede elforbrug af strøm lavet af vindmøller.

Mariagerfjord Kommune har i et tillæg til kommunalplanen omhandlende netop vindmøller skrevet, at man ønsker målsætningen ført ud i livet ved sanering af vindmøller fremfor etablering af nye vindmølleprojekter.

Pt. har Mariagerfjord Kommune vedtaget etablering og sanering af to store vindmølleparker – det ved Handest Hede og det kommende ved Veddum Kjær. Begge steder har eller vil man nedtage ældre møller og erstatte dem med nye og mere effektive møller.

Vi er ikke imod hverken grøn energi eller vindmøller, men vi er helt klar imod dårligt placerede møller og vi er imod energispild – også selvom energien er grøn produceret!

Vi opfordrer i stedet Mariagerfjord Kommune til at se på den udvikling der er sket bare i det sidste halve år med vedtagelsen af energi-øer, energi-masseudnyttelse, anbefalinger om solceller på store tage m.m.m.

Vindmøllers levetid

Så sent som i juni 2020 har Energistyrelsen udarbejdet en såkaldt systemanalyse, der hedder ”Fremskrivning af antal af vindmøller på land”. I analysen henviser Styrelsen til en ny vurderingsmodel af vindmøllers levetid, hvor der opjusteres fra de nuværende 20-30 år for de lidt større møller til en levetid op mod 50 år.

Hvad betyder denne nye viden konkret i forhold til Mariagerfjord Kommune og de planer der blev lagt for vindmøller i Mariagerfjord Kommune i 2016, henset til at de nuværende vindmøller i Mariagerfjord Kommune, har ”fået forlænget” deres levetid med op til 100%?

Støj

Vindmøller må støje med op til 44 dB – døgnet rundt, året rundt ved vindhastigheder på 6 & 8 meter/sekund. Ved alle andre vindhastigheder der er ikke et loft over hvor meget vindmøller må

støje.

Anden industri – ex JKF – må støje op til 35 dB mellem kl. 22 og 07. Forskellen på de 9 dB, opfattes som en tredobling af lyden.

I modsætning til mange andre steder hvor der opstilles vindmøller, er vindretningen på de påtænkte vindmøller i Als Enge, så uheldig at støjen fra møllerne den overvejende del af tiden, vil blæse direkte ind over Als, Helberskov og Als Odde samt rigtig mange af sommerhusene.

Miljøstyrelsen har udarbejdet denne rapport "Ny viden om lavfrekvent lydisolering af boliger i områder med vindmøller" i 2017.

"Udendørs vindmøllestøjniveau på ca. 44 dB vil indendørs være tydelig hørbar bag de målte eksisterende tunge eller lette facader, selv om de indendørs niveauer (afrundet til hele dB) overholde støjgrænsen LpA-LF 20 dB". Se side 51 i rapportens konklusion.

Store dele af Als By skråner let op mod Havbakkerne. Det betyder at rigtig mange beboelser i Als vil blive generet af støj fra kæmpevindmøller og det samme vil være gældende for huse i Helberskov samt sommerhusene i området pga den generelt dårligere isolering.

Kræftens Bekæmpelse kan i undersøgelser ikke afkræfte, at vindmøllestøj og blodpropper i hjertet og hjernen har en sammenhæng

Lavfrekvens støj kan måles i 3 kilometers afstand – det vil sige i hele Als, i hele Helberskov, i hele Als Odde, i alle sommerhusene, i Buddum, og Skelund samt mere end halvvejs til Øster Hurup.

Kendes konsekvenserne for menneskers sundhed tilstrækkeligt til at Mariagerfjord Kommune tør tage chancen og i givet fald med hvilke begrundelser? Det er borgere – børn såvel som ældres – sundheds og helbred man i givet fald er villig til at tage chancen med.

Vi ved fra en undersøgelse forestået af kræftens bekæmpelse, at forskerne fandt en sammenhæng imellem ældre menneskers forbrug af medicin mod søvnløshed og depression, når man bor i nærheden af en vindmøllepark. I Helberskov er en del af beboerne i den ældre generation, og i umiddelbar nærhed af vindmølleprojektet findes 3 institutioner, med mennesker med forskellige diagnoser. Hvordan vil Mariagerfjord kommune sikre at disse menneskers sundhed ikke forværres såfremt projektet realiseres?

Fra en miljøvurdering af støj fra vindmøller fra 28. Juni 2018 tager man udgangspunkt i at en acceptabel miljøpåvirkning fra støj fra vindmøller indebærer, at 10-15% af befolkningen kan være stærkt generet af støjen fra vindmøller, når man går ud fra de nuværende støjgrænser. Vil Mariagerfjord Kommune iværksætte tiltag som kan hjælpe denne del af befolkningen (dem som føler sig generet) såfremt projektet realiseres?

Med hvilke begrundelser er Mariagerfjord Kommune i givet fald villig til at se bort fra disse fakta lovgivningen til trods?

Kirken – kirkebeskyttelsesområde

Als Kirke har de seneste 800 år været et markant vartegn for området – både fra vandsiden og fra landsiden. De påtænkte møller er knap 5 gange så høje som kirken og vil derfor tage en stor del af den visuelle opmærksomhed fra kirken, såvel fra landjorden som fra hav- og fjordsiden.

Den ene af de ansøgte møller, ligger desuden indenfor Kirkebeskyttelseslinjen.

Med hvilke begrundelser vil Mariagerfjord Kommune i givet fald vælge at dispensere fra Kirkebeskyttelseslinjen?

Med hvilke begrundelse vil Mariagerfjord Kommune i givet fald vælge at tilsidesætte hensynet til dette historiske vartegn for byen og det dertilhørende ind og udsyn?

Skyggekast og lysglimt

Der findes ingen danske regler for hvor store gener fra skyggekast en vindmølle må påføre naboerne, hvilke regler vil Mariagerfjord Kommune stille til projektansøger?

I beregninger på skyggekast i tidligere projektansøgning på området Als Enge, kan man se at 10 timers skyggekast kommer meget nært områder med tæt beboelse. Det tidligere ansøgte projekter i Als Enge fra 2016, var med væsentlig mindre og færre møller. I projektet for vindmøllerne i Veddum Kær, har man skærpet kravet for Veddum By, således de vil have et maksimalt skyggekast på nul timer (< 1 time).

I Miljøministeriets Vejledning om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller anbefales det at nabobeboelser ikke påføres skyggekast i mere end 10 timer om året, beregnet som den reelle skyggetid korrigeret for vindstille og overskyede timer samt vindretningen i et normalt år i Danmark. Hvordan vil Mariagerfjord Kommune sikre sig at områdets beboere ikke udsættes for væsentlige gener ved skyggekast, såfremt projektet realiseres?

Power-2-X – anlæg

I Nordjyske oplyser EuroWind og i Fjordavisen.dk skriver byrådsmedlem Peder Larsen SF, at der påregnes Power x2 anlæg i Als Enge. Såvel EuroWind som Peder Larsen anser det for at være lokalsamfundets helt store chance. Peder Larsen mener at vide, at *"Disse nye tankstationer giver landdistrikterne en helt ny magt i Danmark som ikke er set i mange år. Det svarer lidt til olieeventyret i 1890'erne i USA"*.

EuroWind oplyser til Nordjyske, at anlægget i Als Enge skal være 10 x større end forsøgsanlægget i Hobro. Anlægget i Hobro har oplyst at kunne forsyne 1000 biler, hvilket vil betyde at en kommende Als fabrik vil kunne producere brint til 10.000 biler – altså en samlet produktion til i alt 11.000 biler. Vi undrer os over dette behov, da der pt er 74 indregistrerede brintbiler i Danmark samt 3 indregistrerede brintbusser. Henset til indkøb og drift af brintbiler, anser hverken vi eller brintbranchen selv, det ikke for realistisk at der vil opstå et markant øget behov for brintbrændsel til biler og busser i løbet af de kommende år i Nordjylland eller for den sags skyld i Danmark. Brintbranchen selv, anser ikke brintbiler for at have potentiale til at blive det foretrukne køretøj

for almindelige dansker før der i givet fald sker en væsentlig prisnedsættelse i såvel anskaffelse som drift.

Vi har derfor følgende spørgsmål og forbehold i forhold til et evt. Power x2 anlæg i Als Enge:

- Er fabrikken projekteret og hvor skal den ligge? Als Enge vil i givet fald være optaget af vindmøller og solceller.
- Er fabrikken projekteret og hvad er den forventede anlægstid?
- Er fabrikken kun aktuel hvis Als møllerne realiseres, da der som EuroWind selv påpeger så er der rigeligt strøm i systemet når det blæser?
- De skriver anlægget vil være på 10MW, hvor stort el-forbrug i mWh forventes fabrikken at forbruge årligt?
- Hvor mange forventes der skal være beskæftiget på fabrikken?
- Er det EuroWinds fabrik alene eller er projektet betinget af andre investorer?
- Hvordan ser Mariagerfjord Kommune det evt kommende anlæg i Als Enge i forhold til det projekterede anlæg på Sjælland, hvor aktører som Københavns Lufthavne, A.P. Møller – Mærsk, DSV Panalpina, DFDS, SAS og Ørsted har netop indgået et partnerskab - og en aftale om en større milliardinvestering, der skal føre til byggeriet af en brintfabrik - formentlig i København eller i hvert fald i hovedstadsområdet. Dette projekt forventer i givet fald, at aftage vindenergi fra Energiøen ved Bornholm.

I forlængelse af Peder Larsens fremtidsvisioner for Als Enge som det nye kommende Titusville og Euro Wind som det nye Standard Oli, er det en klar forventning at sådanne planer kommer i høring blandt lokalbefolkningen forinden behandling i Fagudvalget og Byrådet.

Øget afstandskrav til naboer

Kommunen har af flere gange på borgermøder oplyst at det ikke er muligt for Mariagerfjord Kommune, at beslutte et øget afstandskrav mellem møller og naboer i Als Enge.

Med henvisning til "Notat om kommunal planlægning for vindmøller" udarbejdet på Københavns Universitet af professor Helle Tegner Anker, står der på side 6:

" Med vindmølleplanlægningsbekendtgørelsen blev det i december 2014 udtrykkeligt fastsat, at kommunerne ikke må fastsætte generelle retningslinjer, der øger afstandskravet til nabobeboelse på mindst 4xtotalhøjden, ligesom der heller ikke må fastsættes generelle bestemmelser om vindmøllers totalhøjde. Der er imidlertid ikke noget til hinder for, at der ved udpegningen af de enkelte vindmølleområder efter en konkret vurdering sikres et øget afstandskrav til nabobeboelse. Bestemmelsen sigter mod at undgå, at kommunerne laver egne generelle "regler" for vindmøller i modstrid med det forvaltningsretlige forbud mod at "sætte skøn under regel". Det indebærer, at et øget afstandskrav eller en maksimal totalhøjde på f.eks. 80 m skal være konkret begrundet i forhold til det enkelte område ud fra planlægningsmæssige hensyn".

Såfremt Mariagerfjord Kommune vælger at tilsidesætte fredninger, beskyttelseslinjer, sundhedsmæssige udfordringer, se bort fra den sårbare natur og det rige dyreliv, se bort fra de

mange beboeres bekymringer og det manglende behov for flere landvindmøller i Mariagerfjord Kommune, vil Mariagerfjord Kommune i givet fald, beslutte øget afstandskrav for vindmøller i Als Enge, med henvisning til de helt særlige vindforhold i området set i forhold til byerne og sommerhusområderne og i benægtende fald, hvorfor ikke?

Med venlig hilsen og håb om at et flertal i Mariagerfjord Kommune vælger at stemme mod vindmøller og solceller i Als Enge

Helene Wickberg Nielsen, Hadsundvej 102

Helge Fredensborg, Hadsundvej 88 B

Jens Oluf Bohl, Hadsundvej 136

Karsten Nørskov, Hadsundvej 124

Kristian Thier-Andersen, Hadsundvej 94

Lars Rigborg, Hadsundvej 89

Lene Thier, Hadsundvej 94

Per Andersen, Hadsundvej 94

Per Elvinus Nørgård, Hadsundvej 79

Per Møller Andersen, Hadsundvej 110

Pernille Wickberg, Hadsundvej 102

Peter Nymann, Hadsundvej 102

Pia Bonde, Hadsundvej 89

Poul Baadsgaard, Hadsundvej 77

Torben Nymand, Hadsundvej 101